

Sygn. akt I C 1086/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Tadeusz Bulanda

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Skolimowska

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa A. K. (1) i P. K.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. Oddala powództwo;

II. Zasądza solidarnie od A. K. (1) i P. K. na rzecz (...) Bank (...) S.A. w W. kwotę 2 717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu i nie obciąża powodów kosztami procesu w pozostałym zakresie.

Sygn. akt I C 1086/17

UZASADNIENIE

A. K. (1) i P. K. skierowali przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. pozew o zapłatę na ich rzecz kwoty 56 512,61 zł oraz 34 363,63 CHF wraz z odsetkami ustawowymi, a od dnia 1 stycznia 2016 roku odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi:

- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 7 października 2014 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 listopada 2014 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 7 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 lutego 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 marca 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 8 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 maja 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 6 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 7 lipca 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty;

- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 września 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 6 października 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 listopada 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 lutego 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 marca 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 maja 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 7 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 lipca 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 6 września 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 października 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 listopada 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 6 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 7 lutego 2017 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 7 marca 2017 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 512,89 CHF od dnia 5 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty.

W przypadku nieuwzględnienia wyżej wymienionego roszczenia powodowie wniesli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 48 268,62 zł wraz z odsetkami ustawowymi, a od 1 stycznia 2016 roku odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi:

- dla kwoty 464,26 zł od dnia 7 października 2014 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 487,09 zł od dnia 5 listopada 2014 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 463,44 zł od dnia 5 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 528,94 zł od dnia 7 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 734,15 zł od dnia 5 lutego 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 677,42 zł od dnia 5 marca 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 693,42 zł od dnia 8 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty;

- dla kwoty 662,55 zł od dnia 5 maja 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 726,76 zł od dnia 6 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 744,61 zł od dnia 7 lipca 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 690,19 zł od dnia 5 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 683,16 zł od dnia 5 września 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 685,47 zł od dnia 6 października 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 697,83 zł od dnia 5 listopada 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 715,02 zł od dnia 5 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 711,58 zł od dnia 5 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 724,30 zł od dnia 5 lutego 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 737,07 zł od dnia 5 marca 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 677,11 zł od dnia 5 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 734,66 zł od dnia 5 maja 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 729,63 zł od dnia 7 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 770,72 zł od dnia 5 lipca 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 731,17 zł od dnia 5 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 740,04 zł od dnia 6 września 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 709,29 zł od dnia 5 października 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 746,10 zł od dnia 5 listopada 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 830,11 zł od dnia 6 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 800,98 zł od dnia 5 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 752,51 zł od dnia 7 lutego 2017 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 763,84 zł od dnia 7 marca 2017 roku do dnia zapłaty;
- dla kwoty 721,99 zł od dnia 5 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty.

Powodowie wnieśli również o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podali, że w lipcu 2008 roku zawarli z bankiem umowę kredytową. Podnieśli, że podpisanie tej umowy nie skutkowało nawiązaniem stosunku prawnego. W konsekwencji całość uiszczonych na rzecz banku świadczeń winna zostać im zwrócona. Umowa kredytowa jest nieważna ponieważ narusza art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego - uniemożliwia precyzyjne ustalenie kwoty kredytu. Jednocześnie przyznaje pozwanemu uprawnienie do jednostronnego ustalania kursów CHF a przez to umożliwia arbitralne i dowolne kształtowanie treści łączącego strony

stosunku prawnego, co sprzeciwia się zasadom współzycia społecznego (art. 353⁽¹⁾ k.c.). Alternatywnie powodowie wskazali, że postanowienia umowne zawarte w zapisach § 2 ust. 2 i § 6 ust. 1 umowy stanowią niedozwolone klauzule umowne – przyznają pozwanego prawo do ustalania i pobierania wyższych rat kredytowych, kształtują prawa i obowiązki kredytobiorców w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy (art. 385⁽¹⁾ k.c.). Zapisy godzą w równowagę kontraktową stron. Podali, że niedozwolone postanowienia umowne nie wiążą powodów już od chwili zawarcia umowy, a nie ma możliwości zastąpienia rzeczonych zapisów umownych odpowiednimi zapisami dyspozytywnymi co przesądza o nieważności całej umowy. Wskazali, że postanowienia umowne dotyczące wypłaty kredytu i spłaty kredytu są pod kątem normatywnym identyczne z postanowieniami wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych pod numerami 3178, 3179, 5743. Żądanie ewentualne o zapłatę kwoty 48 268,62 złotych z tytułu zwrotu zawyżonych rat kredytowych stanowiło różnicę pomiędzy należnością jaką faktycznie bank pobrał od powodów po kursie sprzedaży z tabeli banku a średnim kursem kupna obliczonego na podstawie kursu kupna z tabeli banku z dnia wypłaty transz. Powodowie wskazali, że od 2011 roku rozpoczęli spłatę kredytu bezpośrednio w CHF. W ich ocenie nie wiążą ich niedozwolone klauzule umowne zatem kredyt jest kredytem czysto złotówkowym. Raty kredytu jak i saldo zadłużenia powinny być podawane w PLN z pominięciem klauzul waloryzacyjnych (pozew – k. 19).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany zakwestionował twierdzenia powodów o nieważności umowy kredytu oraz abuzywności klauzul zawartych w umowie, w szczególności dotyczących ustalania przez banku kursu waluty. W ocenie pozwanego umowa kredytu precyzyjnie określała zarówno kwotę kredytu wyrażoną w CHF, jak również wysokość raty wyrażonej w CHF. W ocenie powoda twierdzenia o złotowym charakterze kredytu są zupełnie gołosłowne i sprzeczne z treścią umowy oraz zamiarem stron. Nie zgodził się z zarzutem powodów co do abuzywności postanowień warunków umowy, odsyłających do przeliczenia kwot wyrażonych w walucie kredytu na ich równowartość w złotych wedle kursów z tabeli banku, które były kursami rynkowymi a ich wysokość była znana powodom w momencie spłaty poszczególnej raty (odpowiedź na pozew – k. 93-133).

W piśmie procesowym z dnia 21 grudnia 2017 roku powodowie wciąż żądali unieważnienia umowy kredytu w dalszej kolejności powołując się na art. 12 ust 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Podali, że pozwany wprowadził ich w błąd gdyż przedstawiając umowę wskazywał wyłącznie na korzyści, do których należy zaliczyć między innymi oprocentowanie według stawki LIBOR. Przemilczał ryzyko kursowe, zapewniając o stabilności waluty franka szwajcarskiego (pismo procesowe powodów – k. 246-252v).

Pozwany zaprzeczył, aby nie udzielił powodom rzetelnych i jednoznacznych informacji o warunkach kredytu, bądź też udzielał informacji w sposób, który mógł wprowadzić w błąd (pismo procesowe pozwanego – k. 260-285).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 lipca 2008 roku P. K. i A. K. (1) złożyli do (...) Banku (...) S.A. (obecnie działającym pod (...) Bank (...)) wniosek o udzielenie kredytu mieszkaniowego w wysokości 290 000 zł, w walucie CHF, z przeznaczeniem na zakup lokalu mieszkalnego.

Pracownik banku poinformował przyszłych kredytobiorców o ryzyku kursowym związanym z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej, mogącego mieć wpływ na wysokość raty. Pracownik banku przedstawił także symulację wysokości płaconych rat w złotych i walucie obcej. P. i A. K. (2) zdecydowali się na zaciągnięcie kredytu w CHF. Przyszłym kredytobiorcom znane było również ryzyko związane z oprocentowaniem kredytu zmienną stopą procentową.

W dniu 21 lipca 2008 roku P. K. i A. K. (1) zawarli z (...) Bankiem (...) S.A. w W. umowę kredytową nr (...) \ (...).

Na mocy ww. umowy bank udzielił kredytobiorcom kredytu, na sfinansowanie zakupu na rynku pierwotnym lokalu mieszkalnego przy ulicy (...) we W., w kwocie 149 900 CHF, z okresem spłaty 360 miesięcy, tj. do 4 października 2038 roku.

Kwota kredytu wypłacona została w złotych polskich w 3 transzach. Do przeliczenia kwoty kredytu na PLN bank zastosował kurs kupna CHF opublikowany w „Tabeli kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych (...) Bank (...) S.A.”, obowiązujący w dniu wypłaty transzy.

Kredyt oprocentowany był zmienną stopą procentową. Zgodnie z § 4 ust. 5-6 umowy kredytu stopa zmiennego oprocentowania stanowiła sumę 3-miesięcznej stawki LIBOR i stałej w całym okresie kredytowania marży banku w wysokości 0,9%. Stopę zmiennego oprocentowania bank zmieniał w pierwszym dniu okresu obowiązywania zmiennej stopy procentowej. Wysokość tej stopy obliczano jako sumę 3-miesięcznej stawki LIBOR stosowanej dla kredytów trzymiesięcznych na rynku międzybankowym z wtorku lub czwartku poprzedzającego datę zmiany oprocentowania - w zależności, który z tych dni (wtorek czy czwartek) następuje bezpośrednio przed datą zmiany. Do stopy doliczano marżę banku.

Zgodnie z § 6 umowy kredytu spłata kredytu następowała przez obciążanie rachunku bankowego kredytobiorców kwotą w złotych stanowiącą równowartość bieżącej raty w CHF, zadłużenia przeterminowanego i innych należności banku w CHF, obliczonych przy zastosowaniu kursu sprzedaży CHF opublikowanego w „Tabeli kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych (...) Bank (...) SA.” obowiązującego w banku na dwa dni robocze przed terminem każdej spłaty kwoty kredytu. Kredytobiorcy zobowiązali się zapewniać wpływ środków pieniężnych na rachunek w wysokości pokrywającej należności banku najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień ich płatności.

W § 6 umowy kredytu określono również, że za zgodą banku kredytobiorcy mogą dokonywać spłat kredytu także w inny sposób, w tym mógł dokonać spłaty również w CHF lub innej walucie.

Zgodnie z § 7 umowy po wypłacie kredytu, kredytobiorcy byli uprawnieni do dokonania zamiany waluty kredytu udzielonego w CHF na walutę oferowaną w banku dla kredytów mieszkaniowych. Zmiany waluty następowała w formie pisemnego aneksu. Przewalutowania mogło nastąpić dwukrotnie bez ponoszenia kosztów przez kredytobiorców.

P. K. i A. K. (1) oświadczyli, że są świadomi dodatkowego ryzyka, jakie ponoszą w związku z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej (ryzyko kursowe) oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty, w jakiej został udzielony kredyt, kwota w złotych stanowiąca równowartość raty w walucie, w jakiej został udzielony kredyt ulegnie zwiększeniu (§ 14 ust. 6 umowy).

Kredyt został wypłacony w 3 transzach. Wypłata nastąpiła częściowo na rachunek bankowy dewelopera, a częściowo na rachunek bankowy P. i A. K. (1) (umowa kredytu z załącznikiem – k. 25-36, aneks do umowy kredytu – k. 241-244, pismo banku z dnia 12 kwietnia 2017 roku – k. 38-39, kopia odpisu pełnego z rejestru przedsiębiorców – k. 141-178, kopia wniosku kredytowego – k. 194-197, kopia załącznika nr 1 do wniosku kredytowego – k. 198, kopie oświadczeń – k. 200 i 202, kopie zleceń – k. 204, 229, 233, 237, kopie potwierdzeń realizacji przelewów – k. 206, 231, 235, 239, dowód z przesłuchania powoda P. K. – k. 292-295, dowód z przesłuchania powódki A. K. (1) – k. 295-296)..

P. K. i A. K. (1) bieżąco regulują raty, ustalone przez bank na podstawie umowy kredytowej nr (...) \ (...) z dnia 21 lipca 2008 roku. Do września 2011 r. spłata raty następowała poprzez obciążenie ich rachunku bankowego prowadzonego w złotych polskich. Od października 2011 r. kredytobiorcy spłacają kredyt bezpośrednio w walucie CHF. Walutę tę kupują według swego wyboru od (...) Banku (...) spółce akcyjne z siedzibą w W. (zestawienie spłat kredytu i pismo przewodnie – k. 41-46, 60, wyciąg z rachunku bankowego – k. 208-227, oświadczenie na rozprawie w dniu 5 marca 2018 r. – k. 296).

Pismem z dnia 3 lipca 2017 roku P. K. i A. K. (1), za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, wezwali (...) Bank (...) S.A. do zapłaty kwoty 182 555,12 złotych wraz z wymienionymi odsetkami ustawowymi, a od 1 stycznia 2016 roku odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma. Powoływali się na nieważność

umowy kredytowej nr (...) \ (...). Przedstawiona w wezwaniu kwota wynikała z pobranych kwot z tytułu nieważnej umowy kredytowej.

Pismem z dnia 4 października 2017 roku P. K. i A. K. (1) wezwali bank do zapłaty kwoty 56 512,61 złotych oraz 34 363,63 CHF wraz z szczegółowo przedstawionymi odsetkami, a od 1 stycznia 2016 roku odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma (wezwanie do zapłaty z 3 lipca 2017 roku – k. 68-71v, wezwanie do zapłaty z 4 października 2017 roku – k. 72-75v).

(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. odmówił zapłaty, twierdząc, że umowa kredytowa została zawarta zgodnie przepisami ustawy Prawo Bankowe, przepisami kodeksu cywilnego i innymi regulacjami prawnymi. Pozostaje ważna i nie ma podstaw do dokonania rozliczenia wzajemnych roszczeń (pismo (...) Banku (...) z 1 sierpnia 2017 roku – k. 77-82).

Podstawę ustaleń faktycznych w rozpoznawanej sprawie stanowiły wskazane dowodowy z dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, a które nie były kwestionowane przez strony.

Sąd nie dał im wiary zeznaniom powodów w zakresie, w jakim utrzymywali, iż nie zostali poinformowani o ryzykach związanych z zawarciem kredytu w obcej walucie, o możliwości spłaty kredytu bezpośrednio we franku szwajcarskim. Co innego wynika z dokumentów załączonych do akt sprawy. Powodowie informowani byli o ryzyku związanym z zadłużaniem się w obcej walucie. P. K. przyznaje to w dalszej części swych zeznań. Potwierdził, również, że pracownicy banku przedstawiali symulację proponowanego kredytu w złotówkach i frankach szwajcarskich. Widział także, iż po innym kursie franka szwajcarskiego zostanie mu wypłacona kwota kredytu, a po innym kursie nastąpi jego spłata. Powódka potwierdziła zeznania powoda.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu bankowości bądź rachunkowości, bowiem stan faktyczny sprawy został dostatecznie wyjaśniony i wydanie rozstrzygnięcia możliwe było na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów. Prowadzenie dowodu z opinii biegłego prowadziłoby wyłącznie do nieuzasadnionego podnoszenia kosztów postępowania oraz jego przedłużenia.

Sąd pominął wyliczenia przygotowane przez powodów (k. 57-58, 62-66), które w ich ocenie określały prawidłową wysokość należności względem banku jako niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawą prawną roszczenia jest art. 410 k.c. w zw. z art. 405-409 k.c., a zatem pozew obejmuje roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia. Zgodnie z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Żądanie pozwu o zwrot nienależnego świadczenia stanowi konkluzję przedstawionych w uzasadnieniu pozwu rozważań, w świetle których, zdaniem powodów, zawarta z pozwanym umowa o kredyt nr (...) \ (...) z dnia 21 lipca 2008 roku jest nieważna. W ocenie Sądu brak jest podstaw do uznania przedmiotowej umowy za nieważną.

W myśl art. 58 § 1-3 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest też czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

W ocenie Sądu brak jest przesłanek uznania umowy kredytu z dnia 21 lipca 2008 r. za sprzeczną z ustawą lub mającą na celu obejście ustawy.

Umowa zawarta przez powodów z (...) Bankiem (...) S.A. jest czynnością prawną, typem umowy uregulowanej w art. 69 Prawa Bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 roku.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Prawa Bankowego w brzmieniu z dnia zawarcia umowy kredytu przez powodów, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy (ust. 2).

Umowa kredytu zawarta przez powodów w dniu 21 lipca 2008 r. określa kwotę i walutę kredytu (149 900 CHF), a także zasady i termin spłaty kredytu (spłata w ciągu 360 miesięcy, tj. do 4 października 2038 r., poprzez comiesięczną zapłatę kapitału wraz z odsetkami w terminach i kwotach zawartych w miesięcznych zestawieniach), i wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany (3 miesięczna stawka LIBOR + marża banku). W art. 69 ust. 2 posłużono się przy określeniu elementów umowy kredytu sformułowaniem „w szczególności” co oznacza, że umowa kredytu może także zawierać inne postanowienia niesprzeczne z prawem, niemające na celu obejścia prawa i niesprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Podnieść należy, że w dacie zawarcia przedmiotowej umowy obowiązywały art. 3 ust 3 i art. 9 ust. 1 pkt 15 Prawa dewizowego z dnia 27 lipca 2002 r. (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 679), zgodnie z którymi ograniczenie w zawieraniu umów oraz dokonywaniu innych czynności prawnych, powodujących lub mogących powodować dokonywanie w kraju rozliczeń w walutach obcych, a także dokonywaniu w kraju takich rozliczeń określonych, nie stosuje się do obrotu dewizowego dokonywanego z udziałem banków lub innych podmiotów mających siedzibę w kraju, w zakresie działalności podlegającej nadzorom: bankowemu, ubezpieczeniowemu, emerytalnemu lub nad rynkiem kapitałowym, sprawowanym na podstawie odrębnych przepisów, prowadzonej przez te podmioty na rachunek własny lub rachunek osób trzecich uprawnionych na podstawie ustawy lub zezwolenia dewizowego do dokonania obrotu dewizowego podlegającego tym ograniczeniom.

W świetle przytoczonych przepisów dopuszczalne było zawarcie z bankiem umowy o kredyt wyrażony w walucie obcej i skutkujący koniecznością spłaty kredytu w walucie obcej. Przepisy te nie wykluczają możliwości zastrzeżenia w umowie kredytu, zgodnie z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.c., że wypłata kredytu wyrażonego w

walucie obcej nastąpi w walucie polskiej. Zawarcie w umowie takiego uzgodnienia nie sprzeciwiają się przepisy prawa, uzgodnienie takie jest nadto uzasadnione celem umowy kredytu, który miał sfinansować nabycie nieruchomości w Polsce.

W ocenie Sądu brak jest okoliczności, które wskazywałyby na zawarcie umowy o kredyt z dnia 21 lipca 2008 r. w celu obejścia prawa.

W ocenie Sądu nie zachodzi podstawa do uznania umowy z dnia 21 lipca 2008 r. za sprzeczną z zasadami współzycia społecznego. W kontekście stosunków prawnych łączących bank z jego klientami (stosunków umownych o charakterze ekonomicznym) przyjąć trzeba, że zasady współzycia społecznego wymagają od stron tych stosunków uczciwości (uczciwego obrotu) oraz lojalności. Powodowie wypełnili wniosek kredytowy, zostali zapoznani z ryzykiem kursowym i ryzykiem zmiany stopy procentowej, co potwierdzili pisemnymi oświadczeniami. W takiej sytuacji brak jest podstaw dla twierdzenia, że umowa ta narusza zasady współzycia społecznego.

Przechodząc do rozważań dotyczących zarzutu abuzywności klauzul zawartych w umowie kredytu podnieść trzeba, że zgodnie z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Ocena, czy dane postanowienie wzorca umowy, kształtując prawa i obowiązki konsumenta, „rażąco” narusza interesy konsumenta (art. 385¹ § 1 k.c.), uzależniona jest od tego, czy wynikająca z tego postanowienia nierównowaga praw i obowiązków stron (nierównowaga kontraktowa) na niekorzyść konsumenta jest istotna, znacząca. Ustalenie, czy klauzula wzorca umowy powoduje taką nierównowagę, dokonane może być w szczególności przez porównanie sytuacji konsumenta w razie zastosowania tej klauzuli z sytuacją, w której byłby konsument, gdyby zastosowane zostały obowiązujące przepisy prawa. Znacząca nierównowaga kontraktowa na niekorzyść konsumenta pozostaje sprzeczna z dobrymi obyczajami, gdy można rozsądnie założyć, że kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy i słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie się spodziewać, że konsument zaakceptowałby w ramach negocjacji klauzulę będącą źródłem tej nierównowagi.

Dla uznania klauzuli za niedozwoloną, zgodnie z przepisem art. 385¹ § 1 k.c., poza kształtowaniem praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, musi ona rażąco naruszać jego interesy. Nie jest więc wystarczające ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), lecz konieczne jest stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta). Należy uwzględnić nie tylko interesy o wymiarze ekonomicznym, ale inne, zasługujące na ochronę dobra konsumenta, jak jego zdrowie, czas, dezorganizacja zajęć, prywatność, poczucie godności osobistej czy satysfakcja z zawarcia umowy o określonej treści (por. M. Bednarek (w:) System prawa prywatnego, t. 5, s. 768–769; E. Łętowska, Prawo umów konsumenckich, s. 341).

W świetle dokonanych ustaleń faktycznych Sąd uznał, iż wskazane przez powodów klauzule umowne nie spełniają wskazanych powyżej przesłanek do uznania ich za sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Gdy chodzi o klauzulę zawartą w § 2 ust. 2 umowy kredytu, to podnieść należy, że powodowie nie wykazali, iżby zastosowany przez bank przy wypłacie kurs kupna CHF był kursem nie tylko nierynkowym ale i niekorzystnym dla powodów. Z zeznania powoda wynika, że kurs zastosowany przez bank przy wypłacie kredytu skutkowało tym, że powodowie otrzymali kwotę złotych polskich większą niż przewidywali w chwili zawarcia umowy i nadwyżka ta została wykorzystana na wykończenie mieszkania. Podnieść trzeba, że zastosowanie przy wypłacie kredytu wyrażonego w walucie obcej kursu kupna z tabeli banku nie miało jakiegokolwiek wpływu na wysokość zobowiązania kredytowego powodów, bowiem zobowiązanie to było wyrażone w walucie obcej, a ta nie uległa zmianie.

Powołane przez powodów klauzule niedozwolone nr 3178 i 3179, objęte wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 grudnia 2010 r. (sygn. XVII AmC 426/09), stanowiące postanowienie wzorca umowy stosowanego przez Bank (...) spółkę akcyjną w W., mają następującą treść: „Kredyt jest indeksowany do CHF/USD/EUR, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF/USD/EUR według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy.” oraz „W przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej kwota raty spłaty obliczona jest według kursu sprzedaży dewiz, obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku (...) z dnia spłaty”. Wskazana też klauzula niedozwolona nr 5743, objęta wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 grudnia 2010 r. (sygn. XVII AmC 1531/09), stanowiąca postanowienie wzorca umowy stosowanego przez (...) Bank spółkę akcyjną w W., ma następującą treść: „Raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”.

Jak wynika z powyższych klauzul, dotyczą one umowy o kredyt w złotych polskich waloryzowanych/indeksowanych walutą CHF. Tymczasem przedmiotowa umowa o kredyt z dnia 21 lipca 2008 r. jest umową innego rodzaju, bowiem kwota kredytu wyrażona jest od początku w walucie obcej, a jedynie wypłata kredytu następuje w walucie polskiej.

Podnieść też trzeba, że z § 6 ust. 1 przedmiotowej umowy kredytu wynika, że spłata rat kapitałowo-odsetkowych nastąpi poprzez obciążenie rachunku powodów prowadzonego w PLN, a więc, że przy spłacie dojdzie do transakcji walutowej po kursie sprzedaży z tabeli banku. Jednakże z tego unormowania umowy wynika też, że kredytobiorcy mogą spłacać kredyt także w walucie obcej, bez wykluczenia waluty kredytu, za zgodą banku. Powodowie nie wykazali, iżby o taką zgodę występowali oraz iżby takiej zgody bank im odmówił, a zatem powodowie nie byli zmuszeni od momentu zawarcia umowy do nabywania waluty od pozwanego banku po kursie stosowanym przez bank.

Reasumując powyższe rozważania stwierdzić trzeba, że brak jest podstaw twierdzeniu, iż przedmiotowa umowa jest nieważna. Umowa ta nie jest sprzeczna z prawem, nie prowadzi do obejścia prawa i narusza zasad współzycia społecznego. Nie zostało też wykazane, iżby umowa zawarta przez powodów zawierała postanowienia abuzywne prowadzące do nieważności całej umowy. W tej sytuacji roszczenie powodów o zwrot nienależnego świadczenia nie znajduje podstawy faktycznej i prawnej.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Powodowie przegrali sprawę w całości, jednakże Sąd uznał za sprawiedliwe obciążenie ich kosztami poniesionymi przez pozwanego jedynie w części, tj. w zakresie wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika (2 700 zł) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł). Podnieść trzeba, że nierówna jest pozycja stron, z których jedną stanowią konsumenci, a drugą przedsiębiorca o znacznej pozycji finansowej. Podnieść wreszcie należy, że pozwany bank prowadzi szereg podobnych spraw dotyczących zobowiązań wyrażonych w obcej walucie, a zatem nakład pracy na dostosowanie stanowiska pozwanego do realiów konkretnej sprawy nie jest znaczny.